

have opholdt mig derved, naar ikke, som sagt, et Par Yttringer af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn's 3die Valgkreds (Müller) havde nødsaget mig til at forlange Ordet. Den ærede Rigsdagsmand sagde, at hvad han ønskede, det var en „christelig Stat“. Jeg maa dertil tillade mig at bemærke, at dersom jeg vidste, hvorledes en christelig Stat saae ud, saa kunde jeg maaskee ønske det Samme, men jeg veed ikke, hvad der forstaaes ved en christelig Stat, eller rettere sagt, det Begreb, en christelig Stat, forekommer mig at være i den Grad umuligt, at jeg ikke kan tænke mig det og derfor heller ikke kan attraae det. Christus stiftede ikke en saadan Stat, og vi have derfor ikke noget Forbillede, efter hvilket en christelig Stat kan uddannes; Christus sagde netop: „mit Rige er ikke af denne Verden“; et christeligt Fjolk, eller rettere sagt christelige Fjolk, det kan jeg finde mig i, det veed jeg hvad er, vanskeligere kan jeg tænke mig et heelt christeligt Fjolk, men umulig kan jeg tænke mig en christelig Stat. Jeg kan altsaa ikke som den ærede Rigsdagsmand arbejde paa eller stille efter at naae en christelig Stat; men dersom i det Hele taget dette Udtryk christelig Stat var et Begreb, som jeg kunde fatte og forstaae, saa kunde jeg dog ikke forstaae, at den ærede Rigsdagsmand kunde mene, at det i fjerneste Maade bliver berørt ved nærværende Lovforslag. Jeg veed meget vel, og derom bringe Aviserne os daglig i denne Tid Efterretning, at Paven paastaar, at, hvis man tager Romagnæen bort, saa lider den romerske Catholicisme derunder, altsaa, jeg seer ikke rettere, end at det er det Samme, som naar den ærede Rigsdagsmand siger: tag Kirkens saakaldte Eiendomme bort, saa lider den lutherske Christenhed derunder, saa lider vor Folkekirke et saadant Tab, en saadan Forurettelse, at det, han vil stille efter, en christelig Stat, slet ikke kan naaes. Jeg troer, at den sande Kirke, og jeg troer tillige, at Folkekirken har meget lidet baade med den ene og den anden Eiendom at bestille, og at Folkekirken vil ligesuldt staae, om ogsaa alle dens saakaldte Eiendomme blive tagne fra den, ligesom jeg ogsaa er overbevist om, at Pavedømmet og den romerske Catholicisme vil ligeledes vedblive at bestaae, selv om man foruden Romagnæen tager

Mærkerne fra det. Den ærede Rigsdagsmand meente — jeg troer ikke, jeg tager Feil, naar jeg tillægger ham denne Yttring, maaskee det var den ærede Kirke- og Underviisningsminister eller maaskee det var dem begge, jeg husker det ikke rigtigt — at man ikke kunde eller burde røre herved, forinden Folkekirken havde faaet sin Forsatning, jeg mener tværtimod, at vi ikke kunne bygge paa at give Kirken nogen Forsatning, forinden alt dette Uhyggelige, der vil være til Skade for enhver Arbeiden for en Kirkeforsatning, først er taget bort og bragt til Afgjørelse. Jeg mener desuden, at Kirkens Forsatning, hvis vi fik en saadan, og naar vi tænke os en saadan, ikke kan have med Kirkens saakaldte Eiendomme at bestille, det vil kun være en Forsatning for Kirkens indre Anliggender, det vil være en Forsatning, som angaaer Læren, Ritus, Ordet og Sacramentet, men det reent Verdslige, det rene Eiendomsforhold, det maa dog virkelig den verdslige, den politiske Stat, den politiske Repræsentation vedblive at tage under sine Hænder. Dersom den ærede Rigsdagsmand, og dersom andre ærede Rigsdagsmænd skulde attraae en Forsatning i Kirken — jeg attraaer ikke en saadan og længes ikke efter den, skjøndt jeg heller ikke vil frygte for den, jeg troer, at Kirken allerede har sin Forsatning, men gaaiffe vist, den kunde faae en anden — dersom de længes efter en saadan Forsatning, da troer jeg ikke, at de kunne modarbejde sig selv grundigere end ved at modsætte sig alle Forslag af den Natur som det foreliggende, og jeg troer ikke, at de ad en Gjenvei paa nogen Maade komme deres Ønske nærmere, end just ved at gaae ind paa Forslag netop af den Natur som det foreliggende. Det glæder mig derfor ogsaa at høre den ærede sidste Taler, hvis jeg ikke misforstod ham, thi jeg kom bestoværrer seent og hørte kun det Sidste af hans Foredrag, udtale sig for en saadan Ordning af Forholdene, ved hvilken Kirkens saakaldte faste Eiendomme bleve tagne af Staten, som saa Lønnebe de kirkelige Embedsmænd. Jeg skal derfor stemme for det foreliggende Forslag, iagtet jeg maa tilstaae, at jeg virkelig har nogen Betænkelighed ved at stemme for det, den Betænkelighed blandt andet, som blev udtalt af den ærede Kirke- og